

ZPVVO

Situácia a podmienky podpory výskumu a vývoja v priemysle

Doc.Ing.Jozef Buday,CSc
prezident ZPVVO

**Konferencia „Konkurenciaschopnosť
slovenského priemyslu“
Bratislava, marec 2010**

Príspevok zameraný tri vzájomne súvisiace témy:

1. Zdroje podpory výskumu v priemysle
2. Štruktúra prostriedkov vynakladaných na výskum
3. Podmienky podpory výskumu v priemysle

Zdroje podpory výskumu v priemysle

- štátny rozpočet
- štrukturálne fondy
- rámcové programy EU
- mimorozpočtové zdroje
- zdroje podnikateľskej sféry

Aká je dostupnosť pre priemyselný
výskum k týmto zdrojom?

Dostupnosť zdrojov podpory výskumu v priemysle

Štátny rozpočet

účelové zdroje

Dostupnosť: verejná súťaž
Obmedzenia: priemyselný VaV
spolufinacovanie
vo výške 20-75%

inštitucionálne zdroje

dotácia
priemyselný VaV
neoprávnený
žiadateľ

Dostupnosť zdrojov podpory výskumu v priemysle

Štrukturálne fondy EU

OP Výskum a vývoj

OP Konkurencieschopnosť a HR

Dostupnosť: verejná súťaž

Obmedzenia: spolufinancovanie v rozpätí 20-60 %
refundácia finančných prostriedkov až po skončení riešenie

Dostupnosť zdrojov podpory výskumu v priemysle

Rámcové programy EU (7.RP)

Dostupnosť: Verejná súťaž

Obmedzenia:

- verejná dostupnosť výsledkov VaV (ochrana cez autorské práva)
- účasť len cez riešiteľské konzorciá (z viacerých krajín EU)
- požiadavka dlhodobej existenčnej stability podnikateľského subjektu (najmä pre MSP)

Dostupnosť zdrojov podpory výskumu v priemysle
Mimorozpočtové zdroje(návratné prostriedky)

Inovačný fond n.f.

Komerčné banky

Dostupnosť: verejná súťaž

rokovanie o pôžičke

Skúsenosti:

- vhodná forma splácania
- výhodná výška úroku
- akceptovateľné záruky

- okamžitá požiadavka splácania
- komerčná výška úroku
- niekoľkonásobné záruky

Dostupnosť zdrojov podpory výskumu v priemysle

Zdroje podnikateľskej sféry

Domáce

Dostupnosť: zmluvná spolupráca

Skúsenosti:

- rozvoj cez investičné nákupy
- podkapitalizované zdroje MSP
- záujem o krátkodobý rozvoj

Zahraničné

- rozvoj cez vlastný VaV
- záujem o core podnikanie
- podpora off-shore formám

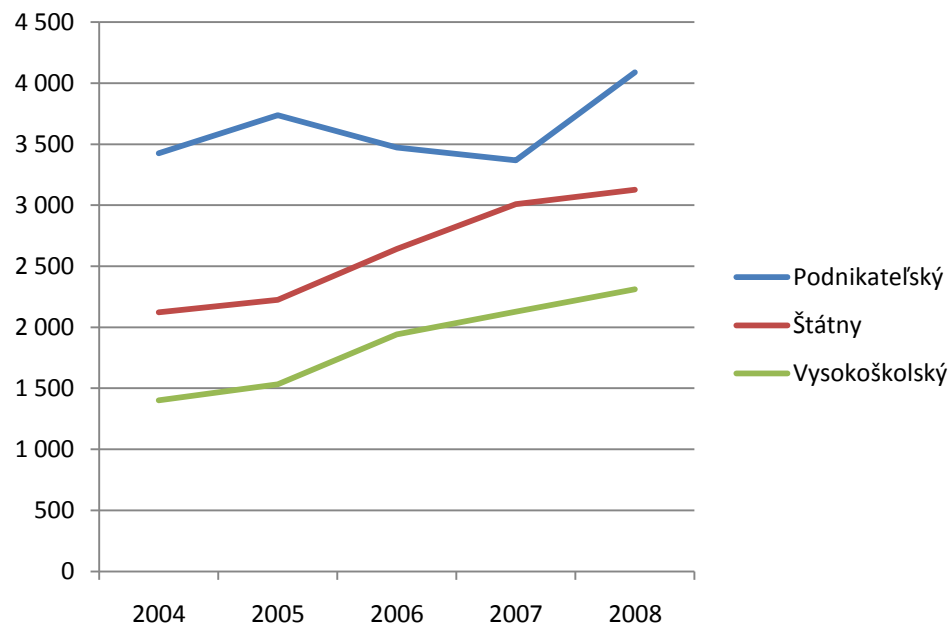
Aké sú doterajšie poznatky
priemyselného výskumu s
čerpaním prostriedkov na výskum
a vývoj?

-Stagnácia zdrojov podnikateľského sektoru vkladanych do VaV

-Očakávaný prepád zdrojov podnikateľského sektoru vkladanych do VaV v období krízy

-Trvalý rast zdrojov do VaV v štátnom a vysokoškolskom sektore (cca po 1,0 mld.SK)

Celkové výdaje na VaV podľa sektorov (mil.SK)

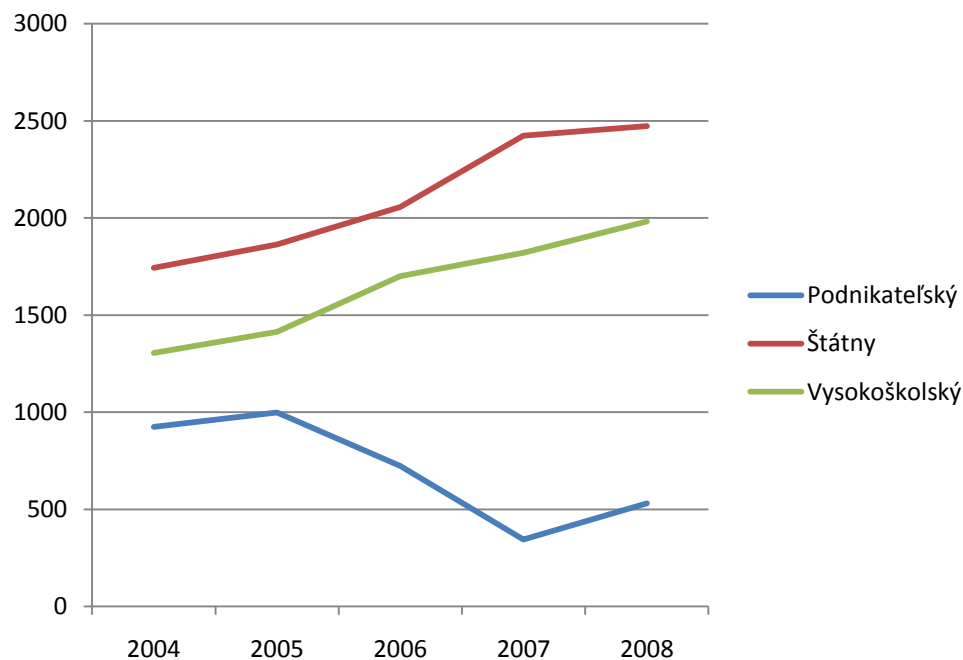

-Výrazný pokles zdrojov štátneho rozpočtu do VaV v podnikateľskom sektore VaT po skončení štátnych programov VaV (cca 600 mil.Sk)

-Mierny nárast zdrojov štátneho rozpočtu do VaV v podnikateľskom sektore VaT po zvýšení podielu podpory aplikovaného VaV v APVV

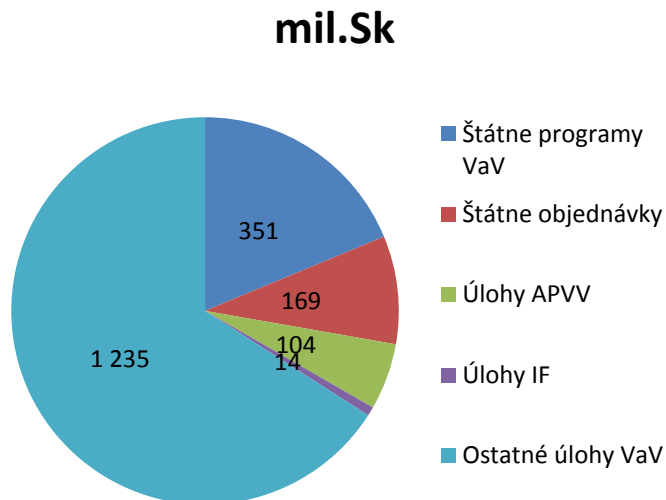
-Trvalý rast zdrojov štátneho rozpočtu do VaV v štátnom a vysokoškolskom sektore

Zdroje štátneho rozpočtu na VaV podľa sektorov (v mil.Sk)

Štruktúra prostriedkov vynakladaných na VaV

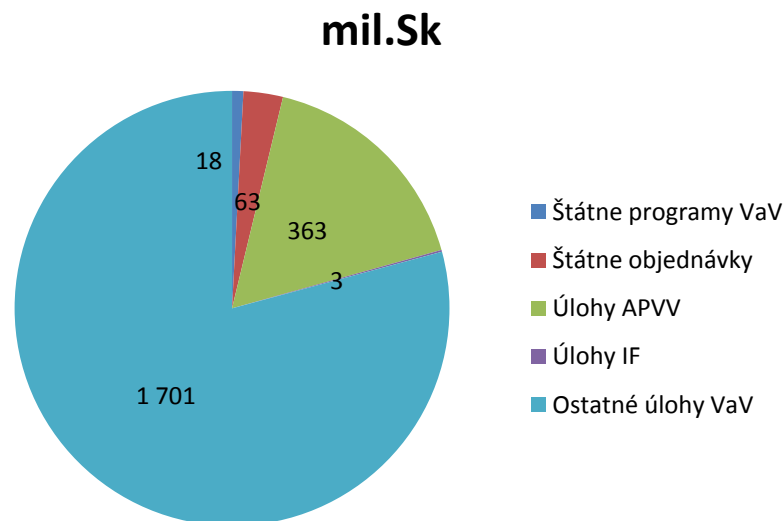
Členenie zdrojov na VaV v podnikateľskom sektore – 2005

Záver: Ťažisko v zdrojoch ŠPVaV a ŠO

Štruktúra prostriedkov vynakladaných na VaV

Členenie zdrojov na VaV v podnikateľskom sektore – 2008

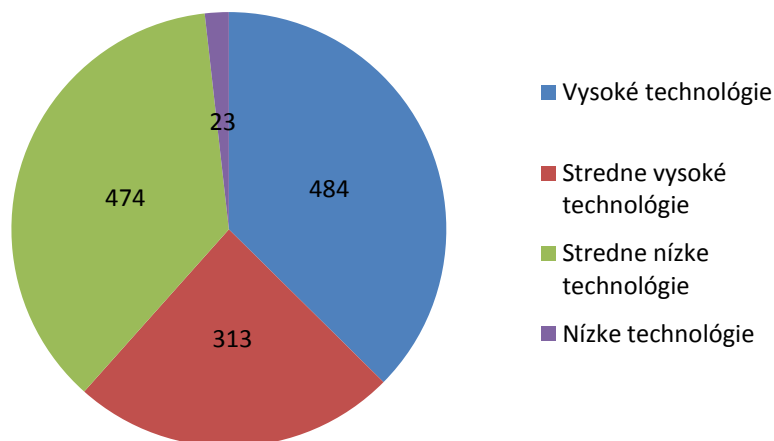

Záver: Presun na zdroje APVV

Štruktúra prostriedkov vynakladaných na VaV

Členenie zdrojov na VaV v priemysle podľa technologických sektorov
2005

mil.Sk

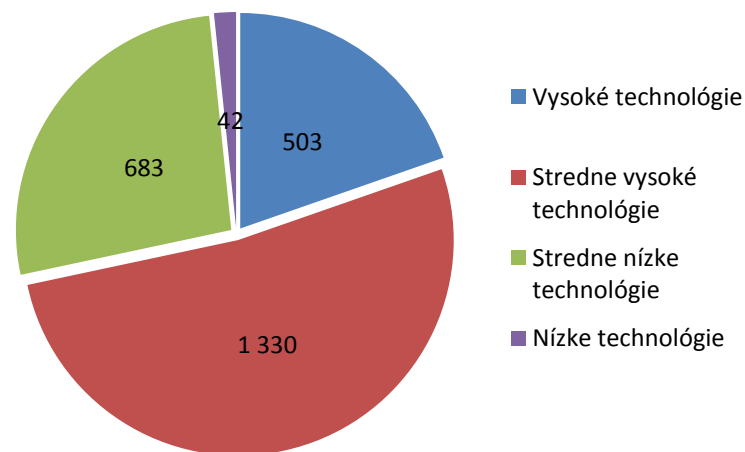

Záver: Prevaha stredne nízkych technológií

Štruktúra prostriedkov vynakladaných na VaV

Členenie zdrojov na VaV v priemysle podľa technologických sektorov
2008

mil.Sk

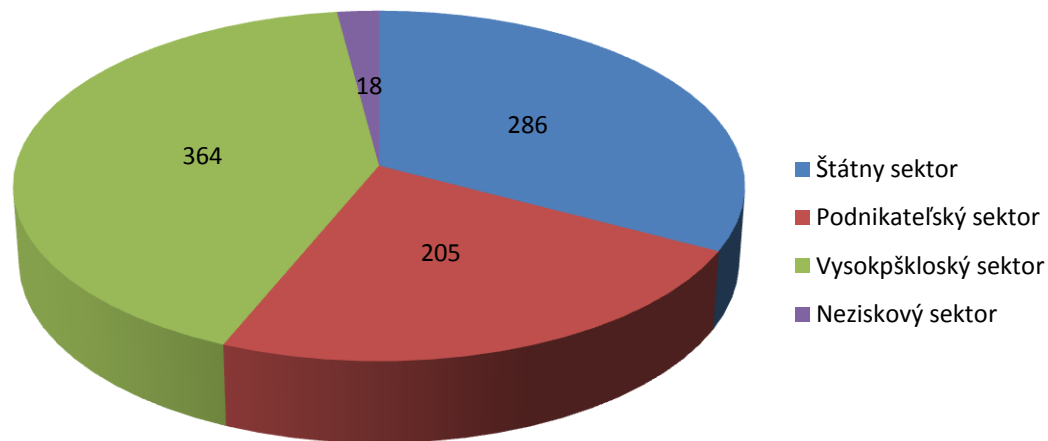
Záver: Trend na stredne vysoké technológie

Štruktúra výdavkov APVV/2008/

mil.Sk

-Podnikateľský sektor VaT
čerpá z celkových zdrojov
APVV len 23,5%

-Štátny a vysokoškolský
sektor čerpali spolu 74,5% z
celkových zdrojov APVV

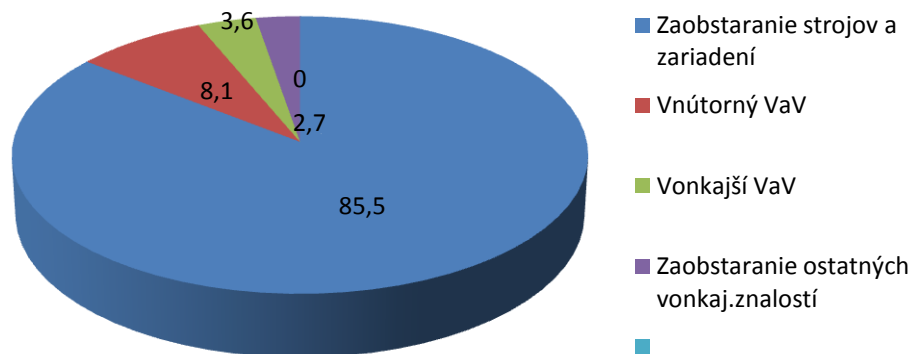

-Inovačný rozvoj v priemysle založený v podstatnej miere na zaobstaraní strojov a zariadení (85,5% zdrojov vynaložených na inovačný rozvoj)

-Zatiaľ nízky podiel výskumu a vývoja na inovačnom rozvoji (11,7% zo zdrojov vynaložených na inovačný rozvoj)

-Nákupom know-how sa inovačný rozvoj v objeme 2,7% celkových zdrojov vynaložených na inovačný rozvoj

Členenie výdavkov na inovačný rozvoj v priemysle (%)

Čo je potrebné vykonať pre zlepšenie podmienok podpory výskumu v priemysle?

1. Vytvoriť zrovnateľnú dostupnosť k zdrojom štátneho rozpočtu

Pokračovať treba najmä vo:

- Zvyšovanie podielu účelového financovania výskumu voči inštitucionálnemu, ktoré bude predmetom verejnej súťaže pre všetky sektory VaT. Cieľovo sa priblížiť k prerozdeleniu zdrojov štátneho rozpočtu na účelové a inštitucionálne financovanie v pomere 70:30%.
- V prerozdelení zdrojov APVV na podporu aplikovaného a základného výskumu v pomere 50:50%. K tomu zabezpečiť zodpovedajúcu prípravu programov a výziev APVV.

2. Dodržanie rovnakých súťažných podmienok

V súčasnosti je žiaduce najmä:

- **Umožniť obnovu infraštruktúry výskumu a vývoja aj pre výskumné organizácie podnikateľského sektoru VaT.**
- **Považovať náklady spoluriešiteľskej organizácie v rámci výskumného projektu podávaného podnikateľským subjektom za oprávnené náklady riešenia.**
- **Garantovať dostupnosť zdrojov na riešenie a spolufinancovanie projektu výskumu vlastným prehlásením, alebo prehlásením banky o budúcom poskytnutí úveru.**
- **Umožniť zahrnutie zdôvodnených režijných nákladov medzi oprávnené náklady riešenia.**
- **Požadovať povinné stanovenie formy realizácie výsledkov riešenia výskumu.**

3. Zabezpečiť primerané predfinancovanie

Presadiť treba hlavne:

- **Rovnakú možnosť zálohového financovania riešenia projektov výskumu, ako je to umožnené pracoviskám verejného a vysokoškolského sektoru.**
- **Refundačné financovanie uplatňovať len na nákup prístrojov a zariadení súvisiacich s riešením projektu.**

4. Zaviesť vhodné formy nepriamej podpory

Doterajšie poznatky ukázali, že:

- Rovná daň zvýšila cenu výskumu a vývoja o 13% bodov(zo 6% DPH na 19%)
- Zavedenie rovnej dane zatiaľ neprinieslo zvýšenie prostriedkov podnikateľskej sféry do oblasti VaV

V ďalšom období preto treba podporiť:

- Uplatnenie úľavy na dani z príjmov právnických osôb nielen pre podnikateľské subjekty žiadajúce o stimuly pre VaV (podľa zákona č.185/2009), ale pre všetky subjekty, ktoré preukážu reálne vynaložené prostriedky na podporu VaV v danom roku

5. Stanoviť kontrolovateľné prínosy

Pre všetky formy výskumu podporované zo zdrojov štátneho rozpočtu odporúčame požadovať:

- Určenie spôsobu využitia a realizácie výsledkov v hospodárskej, alebo spoločenskej praxi**
- Sledovanie synergického efektu z realizácie výsledkov výskumu a vývoja**
- Vyhodnocovanie návratnosti prostriedkov vložených štátom do výskumu a vývoja**

Záverom:

- **Priemyselný výskum je v súčasnosti, po etape privatizácie, opäť vystavený extrémnym podmienkam prežitia v súvislosti s dopadmi hospodárskej krízy**
- **Pre udržanie konkurenčnej schopnosti priemyselného výskumu je nevyhnutné garantovať v rámci slovenského výskumného priestoru rovnaké súťažné podmienky pre všetkých účastníkov uchádzajúcich sa o verejné zdroje na podporu VaV**

- **Zvyšujúci sa počet aktérov v rámci slovenského výskumného priestoru (excelentné centrá), nie je garanciou zvýšenia kvality a konkurenčnej schopnosti výskumu a vývoja na Slovensku. Neprináša koncentráciu výskumných kapacít v rámci osvedčených výskumných pracovísk a neefektívne rozdebuje disponibilné finančné zdroje na podporu VaV**

Vážené dámy a páni,

Snahou priemyselného výskumu bude, napriek uvedeným problémom , aj naďalej riešiť zámery inovačného rozvoja podnikateľských subjektov na Slovensku a tým prispieť k zvýšeniu ich konkurenčnej schopnosti. Verím, že sa nám to spoločne podarí.

Ďakujem za pozornosť!